

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Dležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrtne za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Avstrija in Srbija.

Naša država izvaža v Srbijo večinoma obrtno robo, Srbija pa v našo državo kmečke pridelke. Če zapre torej Srbija avstrijskemu uvozu svojo mejo, trpi škodo avstrijska obrt, če zapre Avstrija Srbiji mejo, je to na korist kmečkemu stanu po Avstriji, posebno na jugu, kjer se srbski uvoz že zaradi bližine najbolj občuti. Zato je tudi vedno kmečka zahteva, da se uvoz iz Srbije v Avstrijo kolikor mogoče obtežkoči.

Ravnokar je avstrijska vlada zaprla mejo srbskemu uvozu. S kmečkega stališča nimamo proti temu nobenega ugovora. Toda razloge, iz katerih je avstrijska vlada to storila, moramo obsojati! Avstrijska vlada namreč ni zaprla svoje meje proti Srbiji, da koristi kmetu, ampak hotela se je iz političnih vzrokov maščevati nad Srbijo, zajedno pa hotela tudi vreči kmetom pesek v oči, da bi ne videli, kako se na njihovo velikansko škodo sklepajo trgovinske pogodbe z Nemčijo in Italijo.

Srbski uvoz ne more ubiti našega kmeta, a škoduje mu mnogo, to je res. Naša vlada mora torej ščititi svojega kmeta tudi proti Srbiji. A celo drugače je z Nemčijo in Italijo. Uvoz teh dveh držav v našo državo je tako velik, da cene avstrijskih kmečkih pridelkov hudo znižuje. Kdo ne ve, kako je uvoz italijanskega vina malodane uničil naše vinogradnike? Še bolj bi torej morala naša vlada braniti kmeta proti Nemčiji in Italiji! Toda to se ne zgodi! Avstrija bo letos sklenila trgovinsko pogodbo z Nemčijo, Italijo in drugimi večjimi državami. Da ji kmetje ne bi gledali na prste, kako bo z „ljubo“ Nemčijo z največjo prizanesljivostjo

sklepala pogodbe ter pozabila v tej ljubezni tudi kmeta, da bi kmetje ne opazili, kako bo zopet Italiji izročila usodo naših vinogradnikov, za to je poiskala sešaj prvo ugodno priliko, da se je skregala z majhno državo Srbijo, ji zabranila uvoz ter se udarjala na prsi, češ: „Glejte me, kmetje, kako varujem vaše koristi!“ Res, proti Srbiji, da nas med tem lažje oskubijo velike države!

Zakaj pa se je skregala Avstrija s Srbijo? Ker je Srbija s posestrimsko državo Bolgarijo skoro tako ozko trgovinsko zvezo sklenila, kakor jo imata avstrijska in ogrska državna polovica med seboj; namreč Bolgarija in Srbija nimata med seboj za vse uvoze in izvoze nobene carine, razven na nekatere tuje proizvode. S tem sta seveda Srbija in Bolgarija tudi politično močno zvezani in to je — kar našo nemško vlado jezi! Naša nemška vlada noče, da bi se jugoslovanske države ojačile! To je njena briga tudi pri zadnjih dogodkih, ne pa kmet!

Zahtevamo, da vlada ščiti kmete na gospodarskem polju proti vsem državam brez razlike na narodnost. Toda v političnih rečeh si moramo ostati osobito z jugoslovanskimi državami dobri prijatelji, to zahtevamo slovenski kmeti, ker smo tudi mi del velike jugoslovanske obitelji!

Politični ogled.

Državni zbor je včeraj pričel zopet svoje zasedanje. Na dnevnem redu je sedaj predloga za nabiranje vojakov. Govorila sta najprej grof Sternberg, ki je hudo napadal ministrskega predsednika Gauda, in prelaj Šajber. Zanimanje za govore ni bilo veliko, poslanci se menijo med seboj le o volilni spremembi. „Slovanska zveza“, državnozborski klub, v katerem so tudi slovenski poslanci, si je dne 30. jan.

zopet volila predsedstvo. Izvoljeni so enoglasno: za predsednika poslanca Šusteršič in Ivčević, za podpredsednika dr. Ploj. Poslanec Vuković je hotel v zbornici predložiti nujni predlog v zadevi srbsko-avstrijskega spora, a predlog izostane, ker so člani kluba nastopili proti predlogu, češ da z zaprto srbsko mejo postanejo za živino naših kmetovalcev ugodnejše cene živini.

Volilna pravica. Vlada hoče dati spodnještajerskim slovenskim kmetom samo šest, spodnještajerskim nemškim meščanom pa dva mandata, koroškim Slovincem pa nobenega. Poslanec doktor Šusteršič, Robič, dr. Ploj so v tej zadevi hodili k ministrskemu predsedniku ter ostro ugovarjali proti taki krivici in zahtevali, da vlada postopa pravično.

Danski kralj Kristijan IX. je umrl dne 29. m. m. v glavnem mestu Danske Kopenhagen. Rojen je bil l. 1818 torej je bil 88 let star. Prestol je zasedel l. 1852. Starejša hči Aleksandra je angleška kraljica, druga je ruska carica. Drugi sin Jurij je bil izvoljen za grškega kralja in njegov vnuk, sin prestolonaslednika Friderika, je bil izvoljen larsko leto za kralja v Norvegiji. Kralj je bil do zadnjega dne zdrav in čvrst.

Španski kralj se ženi. Kralj Alfonz je zasnubil angleško princezino Eao Battenbersko pri svoji materi. Obenem pa gre za kralja snubit marki de la Mina k angleškemu kralju. Princezinja je baje jako lepa in sila bogata.

Razne novice.

* **Rodoljubi!** Na naš zadnji poziv je priglasilo sicer precej novih udev svoj pristop h katoliškemu društvu v Mariboru, vendar pa zopet ponavljamo vabilo k mnogoštevilnemu pristopu. Vse požrtvovalno delo v posameznih društvih in na poedinih postojankah nam v današnjih težavnih razmerah ne more veliko pomagati, ako nimamo krepko

LISTEK.

Mlad slovenski kmet.

V spomin † Andr. Borko.

Ah, bridka ti solza,
ko žalna si prišla,
na dan v očesu kalnem!

Da, bridka je bila solza, ki se je utrnila v četrtek zjutraj, 21. prosinca, v trpečem očesu nepozabnega nam Andreja Borka.

Kruta smrt, ki tako brezobzirno ravnaš z našim dobrim slovenskim rodem ter mu odvzemaš najboljše moči, ki so se stoprav v ognjeni peči življenja izkusile; kojih značaj se je tako bujno razcvetel, rodil na rodu sad, ki pa je obdan, žalibog, prepogosto z bridkim trnjem narodne požrtvovalnosti.

Rajni Andrej Borko se je rodil meseca novembra leta 1873. v Kralovcih župnije Sv. Jurij ob Ščavnici od kmečkih starišev. Začetkoma nekoliko slabotno dete, se je razvilo pozneje v brhkega mladeniča, iz kojega očesa je gledala ista priprosta dobrodnost, koja je delala rajnega že kot mladeniča in pozneje kot moža tako prikupljivega.

Rajni Andrej je obiskal samo ljudsko šolo pri Sv. Juriju, a vendar se je pozneje v zasebnem življenju jako potrudil za svojo izobrazbo, da je postal izobražen mladenič, in ko je še ne 24 let star, prevzel veliko posestvo po svojem očetu, postal zaveden in pridem kmet in kmalu potem tudi zaveden slovenski župan, da je malo takih. Krvavo

ga bode pogrešala domovina, a v njegovem narodnem in občinskem delokrogu bo težko nadomestljiv.

Vsakdo zna, koliko borbe, koliko truda so morali pretrpeti naši narodni možje od nemčurske in vladne strani za okrajni zastop gornjeradgonski, a največ je preстал naš Andrej, bodisi v gnotnem, bodisi v duševnem oziru.

Z neozdravljivo boleznijo v grlu in sapniku moral je prestatati veliko narodno tožbo zavolj sumničenja podkupnine pri okrajnih volitvah, kar mu je prineslo čez dvesto gl. stroškov in mnogo potov v Radgono in Maribor! Narodno nasprotstvo mu je naklonilo tudi tožbo zaradi ceste, ki jo je popravljaval v prid občini in spet je moral prestatati dolgo vrsto samih preiskavanj, ko že govoriti ni mogel.

Toda pri vsem ljudstvu je imel popolno zupanje. Še to jesen, že na večer svojega življenja, je bil zopet izvoljen županom ter bodril do svoje zadnje moči svoje sovaščane k ljubezni do domovine. A ne samo dober rodoljub, tudi dober katoličan je bil rajni Andrej. Lepo je skrbel za krščanski red v hiši in složno sta živela z ženo in nežni ljubavi med seboj. Zapustil je dva nežna otročiča. Mater Božjo je po otročje častil in še ni bilo dolgo pred smrtjo, da se je zaobljubil k Brezmadežni na božjo pot v Lurd, samo da bi zadobil zdravje. A Bog je hotel drugače! Nenadoma stojimo ob tvojem grobu in strmimo za teboj v grob, strmimo nad ozko celico, ki te je sprejela v svoje naročje, nepozabni, ti premili naš sobojevnik!

Tolaži nas samo to, da, ko se spomnimo na te, ali ko pridemo mimo tvoje gomile, nas spominja

tvoj križ na tvojo usodo, ki nam iz groba tako-le pravi: „Tu počiva narodni slovenski kmet in župan Borko, kojemu je zvesto spoštovanje narodnih dolžnosti pomagalo pripraviti prerani grob.“ Nam pa bodi ta opomin vsaj v malenkostno zadostilo, da imamo v tvojem značaju prelep vzgled ljubezni do Boga in pozabljene slov. domovine.

Za križ in svobodo zlato!

Balkanska povest. Spisal I. V. Starogorski.

(Dalje.)

„Sokoli! Oprezno, da bo lepši ples,“ je dejal Slaviša in nosnice so se mu razširile, kot bi že vohal kri.

Vstaši so se plazili dalje, tibo, kakor kače.

„Pobratim, Holubana prepustiš meni,“ je rekel Žarko.

„Vzemi si ga,“ se je nasmehnil Slaviša.

Šli se dalje, tibo...

„Niti eden ne sme uiti, sokoli, niti eden! Holubana mi varujte, psa izdajalskega. — Stojte! Ta del z Ilijom idi nazaj in se razpostavi v krog za hrptom. Ti Žarko ideš od tod naravnost nad nje, jaz grem z ostalimi na desno, da je primem od strani. Ko čuješ strel od desne strani, bodi znamenje, da lahko začneš.“

Nekaj skrivnostnega je ležalo v vzduhu in Holubana je vedno vznemirjalo nekaj. Besnost, da je pobegnila Kosenka, ga še ni minula. Glasniki so se vračali prazni, brez kakih vesti. Le eden je našel